

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه

دلیل حجیت خبر واحد از اجماع

جلسه ۳۳۸

استاد نجار زاده

وجوه جمع بین دو نظریه، از منظر شیخ انصاری:

نظر نهایی مصنف: به هر حال، چه بتوانیم کلام سید را تأویل به آنچه موافق با کلام شیخ طوسی است ببریم یا نتوانیم، ادعای اجماعی که برای حجیت خبر واحد شده (خبر واحد موثق، مأمون از کذب، حتی اگر راوی عادل نباشد به معنای خاص و قول او موجب قطع نشود)، ادعای مقبول و تاییده شده‌ای است که عمل جمیع علماء (حتی عمل خود سید مرتضی و ابن ادریس)، آن را تایید می‌کند؛ ولی سید مرتضی این عمل کردن را توجیه می‌کند که به این دلیل عمل می‌کردند که این اخبار آحاد، همراه با قرائن قطعیه بوده است؛ جواب ما به سید این است که: واضح است که امامیه، عمل به ظنون بما هی ظنون را جایز نمی‌دانند؛ ولی خبر واحد ثقه و مأمون و سایر ظنون معتبره (مثل ظواهر) که علماء به آنها عمل می‌کردند، به این دلیل بوده که اینها ظنونی هستند که دلیل قطعی بر حجیت آنها وجود دارد؛ بنابراین، این عمل کردن، به علم و قطع منتهی می‌شود.

شاهد بعدی که موید نظر شیخ طوسی است: چیزی است که مرحوم کشی ادعا کرده، یعنی اجماع بزرگان فقهاء بر تصحیح آنچه جماعتی از روات آن را صحیح می‌دانند و مشخص است که مراد از تصحیح، قطعی الصدور بودن نیست، بلکه به معنای عمل به آن است.